

Zespół
Parków
Krajobrazowych

Województwa Zachodniopomorskiego

Analiza zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Barlineckiego Parku Krajobrazowego

OPRACOWAŁY:

Anna Kusy

Główny specjalista ds. ochrony krajobrazu, wartości historycznych i kulturowych

e-mail: akusy@zpkwz.pl

Katarzyna Dziubak

Starszy specjalista ds. ochrony przyrody i środowiska

e-mail: kdziubak@zpkwz.pl

Zespół Parków Krajobrazowych

Województwa Zachodniopomorskiego

ul. Starzyńskiego 3–4, 70–506 Szczecin

tel: 91 48 17 120

fax: 91 48 17 121

e-mail: sekretariat@zpkwz.pl

<http://www.zpkwz.pl>

Szczecin, marzec 2021

Spis treści:

1. Cel opracowania oraz analiza prawna możliwości zapewnienia bezpieczeństwa w obszarach wodnych parków krajobrazowych
2. Podstawy prawne funkcjonowania Barlineckiego Parku Krajobrazowego oraz udostępniania wód dla turystyki
3. Dostępność wód Barlineckiego Parku Krajobrazowego dla turystyki i rekreacji oraz wybrane zagadnienia hydrograficzne
4. Miejsca, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji
5. Identyfikacja zagrożeń na obszarach wodnych Barlineckiego Parku Krajobrazowego
6. Dostęp do służb oraz podmiotów uprawnionych i współpracujących w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego na wodach i terenach przywodnych w Barlineckim Parku Krajobrazowym
7. Kontakty pomocne w razie zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia lub życia osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Barlineckiego Parku Krajobrazowego

1. Cel opracowania oraz analiza prawna możliwości zapewnienia bezpieczeństwa w obszarach wodnych parków krajobrazowych

Celem opracowania jest określenie i analiza zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Barlineckiego Parku Krajobrazowego.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 350), za bezpieczeństwo na obszarach wodnych na terenie parku krajobrazowego odpowiada właściwy miejscowo dyrektor parku.

Definicję obszaru wodnego określono w art. 2 pkt 1 ww. ustawy, jako wody śródlądowe w rozumieniu art. 19 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne oraz wody przybrzeżne w rozumieniu art. 26 tej ustawy w pasie nieprzekraczającym jednej mili morskiej od linii brzegu, a także kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m.

Przepisy ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, zawierają odesłanie do ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne w zakresie definicji miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli oraz definicji kąpieliska. Zgodnie z art. 16 pkt 22 kąpielisko to wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę kąpiących się, pod warunkiem, że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpeli; kąpieliskiem nie jest: pływalnia, basen pływacki lub uzdrowiskowy, zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych, sztuczny, zamknięty zbiornik wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych. Natomiast miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli, zgodnie z art. 16 pkt 28 ustawy Prawo wodne, to wykorzystywany do kąpeli wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem.

Na podstawie art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 350), zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na:

- 1) dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu i rekreacji;
- 2) oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;
- 3) prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:

- a) oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - b) objęciu nadzorem we współpracy z policją i podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli,
 - c) uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
- 4) informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
 - 5) zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Zgodnie z art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r., poz. 55) do zadań dyrektora parku krajobrazowego/dyrektora zespołu parków krajobrazowych należy:

- 1) ochrona przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości historycznych i kulturowych;
- 2) organizacja działalności edukacyjnej, turystycznej oraz rekreacyjnej;
- 3) współdziałanie w zakresie ochrony przyrody z jednostkami organizacyjnymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi;
- 4) składania wniosków do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących zagospodarowania przestrzennego obszarów wchodzących w skład parku krajobrazowego.

W związku z powyższym Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego odpowiada za ochronę przyrody oraz wartości historycznych i kulturowych, a zadania te spełnia współdziałając z samorządami, w tym głównie gminami, lokalnymi stowarzyszeniami oraz innymi lokalnymi osobami prawnymi i fizycznymi. Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego nie jest właścicielem, dzierżawcą ani nie pełni właścicielskich obowiązków w stosunku do gruntów i wód na terenie parków krajobrazowych województwa zachodniopomorskiego. Zatem dodatkowe zadanie, wynikające z ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 350), polegające na zapewnieniu bezpieczeństwa na obszarach wodnych, jest możliwe do wykonania jedynie we współpracy z gminami, nadleśnictwami, jednostkami PGW Wody Polskie, podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego oraz innymi właściwymi podmiotami w tym zakresie i ma charakter głównie informacyjny oraz edukacyjny.

2. Podstawy prawne funkcjonowania Barlineckiego Parku Krajobrazowego oraz udostępniania wód dla turystyki

Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy utworzony został rozporządzeniem Nr 27 Wojewody Gorzowskiego z dnia 23 października 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 14

poz. 87). Po reformie administracyjnej obszar Parku był położony na terenie województwa zachodniopomorskiego oraz lubuskiego. Parkiem zarządzał Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego. W 2020 r. na mocy Uchwały Nr XIX/232/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 21 września 2020 r. w sprawie Barlineckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Wojew. Zacho. z 2020 r. poz. 4695) Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy w granicach województwa zachodniopomorskiego zmienił nazwę na Barlinecki Park Krajobrazowy. Nadzór nad Barlineckim Parkiem Krajobrazowym Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego powierzył Dyrektorowi Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego.

Barlinecki Park Krajobrazowy obejmuje obszar o powierzchni 11 694,29 ha, na terenie gmin: Barlinek (10 658,90 ha), Nowogródek Pomorski (561,34 ha) w powiecie myśliborskim, Pełczyce (474,05 ha) w powiecie choszczeńskim w województwie zachodniopomorskim. Otulina Parku obejmuje obszar o powierzchni 18 809,48 ha, na terenie gmin: Barlinek (9 332,58 ha), Nowogródek Pomorski (6 096,41 ha) w powiecie myśliborskim, Pełczyce (3 380,49 ha) w powiecie choszczeńskim, w województwie zachodniopomorskim.

Zgodnie z § 4 Uchwały Nr XIX/232/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 21 września 2020 r. w sprawie Barlineckiego Parku Krajobrazowego, na terenie Parku obowiązują m. in. zakazy:

- 1) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych, uwzględnieniem odstępstw wskazanych w ust. 4;
- 2) pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 4) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310, 284, 695, 782 i 875) - z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej; zakaz nie dotyczy kompleksów zwartej zabudowy wskazanych w planie ochrony Parku lub planach ochrony innych form ochrony przyrody pokrywających się z obszarem Parku lub wskazanych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;
- 6) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych; zakaz ten w okresie od 1 maja do 30 września, w godzinach od 10:00 do 18:00, nie dotyczy obszaru Jeziora Barlineckiego dla statków o napędzie

mechanicznym o mocy do 40 kW służących do zapewnienia bezpieczeństwa uprawiającym turystykę wodną lub współzawodnictwo sportowe, w formach zorganizowanych polegających na:

- zdobywaniu uprawnień do uprawiania turystyki wodnej w rozumieniu ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1568, 1901 i 2170 oraz z 2020 r. poz. 284);
- realizacji programu uczestników wycieczki dzieci i młodzieży, w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1481, 1818 i 2197);
- statutowej działalności uczniowskich klubów sportowych i klubów sportowych działających w formie stowarzyszenia, posiadających wpis do ewidencji klubów sportowych o której mowa w Rozporządzeniu Ministra Sportu i Turystyki z dnia 18 października 2011 r. w sprawie ewidencji klubów sportowych (Dz. U. z 2011 r. poz. 1449).

Dla obszaru Parku zakaz używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych, nie dotyczy pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Służby Leśnej, pracowników organów sprawujących nadzór nad lokalnymi formami ochrony przyrody, Państwowej Straży Łowieckiej oraz funkcjonariuszy Policji i straży gminnych w trakcie wykonywania przez nich obowiązków służbowych; podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego, zapewniających bezpieczeństwo na zlecenie zarządzającego wyznaczonym obszarem wodnym, w trakcie wykonywania przez nie zadań statutowych oraz statków o napędzie elektrycznym.

Powyższe zakazy, nie dotyczą obszaru miasta Barlinek w części poza obszarem jeziora Barlineckiego.

3. Dostępność wód Barlineckiego Parku Krajobrazowego dla turystyki i rekreacji oraz wybrane zagadnienia hydrograficzne

Barlinecki Park Krajobrazowy obejmuje dolinę Płoni wraz z Jeziorem Barlineckim na północy oraz Puszcze Barlinecką na południu Parku. Teren ten jest w znacznym stopniu pokryty lasami sosnowymi, ale również bukowymi i dębowymi. Występują tu jeziora i łąki, charakteryzujące różnorodnością siedlisk i gatunków.

Największym Jeziorem Parku jest Jezioro Barlineckie. Północny i częściowo północno-zachodni brzeg jeziora przylega do miejskiej zabudowy Barlinka. Fragment zachodniego brzegu otaczają bezleśne wzgórza. Pozostała część zlewni (ponad 60%) porośnięta jest lasem. Jezioro zasilane jest kilkoma dopływami oraz ze źródeł zlokalizowanych w dnie jeziora.

W obrębie rynny subglacjalnej pomiędzy Barlinkiem a wsią Płonno, na wysokości 48 m n.p.m., bierze początek rzeka Płonia. W granicach parku i otuliny płynie na długości około 15 km. Erozyjne rozcięcia w krawędzi doliny górnej Płoni doprowadziły do lokalnego odstąpienia

warstwy wodonośnej, wyrażającego się licznymi źródłami i wysiękami wód podziemnych. Na spływających do Płoni z różnych kierunków strumieniach znajdują się liczne stawy rybne.

W południowej części Parku zlokalizowany jest ciąg jezior wypełniających dość wąskie obniżenie o kierunku WE, z jeziorami: Piaskowym i Okunie, dalej o kierunku NS z kilkoma stawami hodowlanymi i jeziorami: Sitno, Suche i Lubieszewko.

Część sieci hydrograficznej stanowią także obniżenia z jeziorami Mogilno, Gardno, Sitno oraz Stawisko, dalej łączące się z jeziorami na terenie Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny w województwie lubuskim. Odpływ z jezior zwieńczony jest ciekim Pełcz (Polka), który wraz z dopływami wpada do Kanału Rana i dalej do Noteci i Warty.

Ważnym elementem sieci wodnej obu Parków i otulin jest także rzeka Kłodawka. Wyptywa ona z jeziora Karskiego Wielkiego, leżącego we wschodniej części Pojezierza Myśliborskiego, w otulinie Parku, płynie do okolic Jeziora Leśnego i dalej, po zebraniu wód swych dopływów, wpada do Warty w granicach Gorzowa Wielkopolskiego. Jezioro leży na działale wodnym, w obszarze bifurkacji. Posiada odpływy prowadzące wody do dwóch różnych zlewni, na północ do jeziora Karskiego Małego i dalej do rzeki Myśli, oraz na południe, Kłodawką do Warty.

Większość jezior występujących w obrębie Barlineckiego Parku Krajobrazowego jest pochodzenia glacialnego lub fluwioglacjalnego. Geneza jezior parku związana jest z zasięgiem pokrywy lodowej ostatniego zlodowacenia. Głównie są to jeziora rynnowe oraz jeziora moreny dennej, zwykle o znacznej powierzchni (Sitno, Moczydelskie) i rozwiniętej linii brzegowej. Występuje tu także wiele mniejszych zbiorników wodnych, często bez nazwy. Zazwyczaj nie mają one dopływów powierzchniowych.

Poniżej w tabelach nr 1 i 2 przedstawiono krótką charakterystykę wybranych parametrów tych obiektów.

Tabela 1. Wybrane charakterystyki jezior i oczek wodnych Barlineckiego Parku Krajobrazowego (zbiorniki wodne występujące tylko w otulinie są oznaczone kursywą)

Jezioro/rzeka	Powierzchnia [ha]	Głębokość		Pojemność [tys. m ³]	Uwagi
		max [m]	średnia [m]		
Jezioro Ścięgienko	20,0				
Jezioro Libenka	5,1				
Jezioro Lisiek (Listek)	4,1				
Jezioro Sitno Moczydelskie	26,0				
Jezioro Mokre	16,0				
Jezioro Zarośnięte	4,0				

Jezioro Lubieszewko (Libieszewko) razem z Jezioro Suche	51,0	11,8	4,9	2843,4	
Jezioro Wąskie	b.d.				
Jezioro Okunino (Okunie)	38,5	18,5	9,1	3634,3	
Jezioro Piaskowe					
Jezioro Barlineckie (Barlińskie)	250,0	18,0	7,1	18579,8	
Jezioro Głębokie	7,1				
Jezioro k. Żydowa -1	3,2				
Jezioro k. Żydowa - 2	1,2				
Jezioro k. Żydowa - 3	3,5				
Jezioro k. Żydowa - 4	3,1				
Jezioro Stycko	4,0				
Jezioro Uklejno	12,5				
Jezioro na płu od Moczydła	3,5				
<i>Jezioro Ciche (Kłodawa)</i>	8,5				
<i>Jezioro Parzeńskie</i>	12,5				
<i>Jezioro Karskie Wielkie</i>	146				
<i>Jezioro Karskie Małe</i>	15,0				
<i>Jezioro Kinickie</i>	12,5				
<i>Jezioro Sumiackie</i>	8,5				
<i>Zbiornik bez nazwy na wschód od Karska</i>	3,2				
<i>Jezioro Dzikowskie</i>	6,1				
<i>Zbiornik bez nazwy na południe od Moczkowa</i>	1,5				
<i>Jezioro Gostyń</i>	21,0				
<i>Jezioro Nierybno</i>	10,0				
<i>Jezioro Mostkowo (Moskowo)</i>	8,5				
<i>Zbiornik bez nazwy na wschód od Jez. Moskowo</i>	1,5				
<i>Jezioro Lutówko</i>	b.d.				
<i>Jezioro Lutowo</i>	8,5	9,8	5,5	451,0	
<i>Jezioro Chmielowe (Głębokie)</i>	3,1				
<i>Jezioro Gardno</i>	30	21,6	9,2	2764,2	
<i>Jezioro Sitno</i>	12,5				
<i>Jezioro Mogilno</i>	16,0				
<i>Jezioro Stawisko</i>	4,5				

Tabela 2. Cieki na terenie Barlineckiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny (cieki występujące tylko w otulinie są oznaczone kursywą)

L.p.	Cieki/Zlewnia	Całkowita długość cieku	Uwagi
	Zlewnia Warty		
1	<i>Kłodawka</i>		Rzeka w otulinie Parku, Kłodawka uchodzi do Warty na odcinku rzeki od Noteci do ujścia
2	Kanał Kłodawski		Dopływ Kłodawki
3	<i>Dopływ z Karskiego Lasu</i>		Dopływ Kłodawki
4	Santoczna		Dopływ Kanału Otok, Kanał Otok uchodzi do Warty na odcinku rzeki od Noteci do ujścia
5	Zlewnia Płoni		
6	Płonia		
7	<i>Młynówka (Dopływ z Jez. Barlineckiego)</i>		Dopływ Płoni
8	Dopływ spod Lutówka		Dopływ Płoni

Park położony jest w makroregionie Pojezierza Zachodniopomorskiego, na obszarze mezoregionu Pojezierza Myśliborskiego, częściowo mezoregionu Choszczeńskiego oraz na południu Równiny Gorzowskiej.

Obszar mezoregionu Pojezierza Myśliborskiego oraz Choszczeńskiego wraz z doliną Płoni zajmuje północną część Parku o mniejszej lesistości, ale za to bardzo interesującej rzeźbie terenu. Stanowi ją dolina rzeki Płoni, której zbocza poprzecinane są licznymi wąwozami i strumieniami. Malowniczy krajobraz rolniczo-leśny, pełen wzniesień i dolinek, cechują znaczne różnice wysokości.

Południowa część Parku to w części Równina Gorzowska obejmująca teren o dużej lesistości gdzie dominują bory mieszane i lasy mieszane.

Poniżej zestawiono jednolite części wód powierzchniowych oraz jednolite części wód podziemnych występujące na terenie Barlineckiego Parku Krajobrazowego.

Jednolite części wód powierzchniowych

Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych

Dorzecze Odry

Region Wodny Warty

Zlewnia Dolnej Warty

Kod JCWP – RW60001718929

Nazwa JCWP – Kłodawka

Stan potencjału ekologicznego – umiarkowany

Długość JCWP – 103,32 km

Powierzchnia JCWP – 335,15 km²

Zlewnia Noteć pradoliny toruńsko-egerswaldzkiej

Kod JCWP – RW6000181889869

Nazwa JCWP – Santoczna

Stan potencjału ekologicznego – poniżej dobrego

Długość JCWP – 32,53 km

Powierzchnia JCWP – 108,43 km²

Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych

Dorzecze Odry

Region Wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego

Zlewnia Płonia

Kod JCWP – RW600023197651

Nazwa JCWP – Płonia od źródeł do Dopływu spod Myśliborek

Stan potencjału ekologicznego – umiarkowany

Długość JCWP – 69,00 km

Powierzchnia JCWP – 249,20 km²

Jednolite części wód powierzchniowych jeziornych

Dorzecze Odry

Region Wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego

Zlewnia Płonia

Kod JCWP – LW11025

Nazwa JCWP – Barlineckie

Długość JCWP – 2,59 km

Powierzchnia JCWP – 19,00 km²

Jednolite części wód podziemnych

Kod UE - PLGW600024

Dorzecze Odry

Region Wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego

Stan chemiczny – dobry, stan ilościowy – dobry

Powierzchnia JCWPd – 1305,60 km²

Kod UE - PLGW600034

Dorzecze Odry

Region Wodny Warty
Stan chemiczny – słaby, stan ilościowy – dobry
Powierzchnia JCWPd – 2753,50 km²

Kod UE - PLGW600033
Dorzecze Odry
Region Wodny Warty
Stan chemiczny – słaby, stan ilościowy – dobry
Powierzchnia JCWPd – 1170,70 km²

W Barlineckim Parku Krajobrazowym najlepsze warunki do uprawiania turystyki wodnej oraz sportu i rekreacji posiada największe jezioro Parku: Jezioro Barlineckie. Częściowo rekreacyjnie wykorzystywane są także pozostałe jeziora Parku, głównie przez miejscową ludność i wędkarzy. W stanach wysokiej wody rzeka Płonia jest okazjonalnie wykorzystywana na potrzeby rekreacji związanej turystyką kajakową.

W Barlineckim Parku Krajobrazowym znajdują się dwa kąpieliska zarejestrowane przez Główny Inspektorat Sanitarny (<https://sk.gis.gov.pl/>) . Oba znajdują się nad Jez. Barlineckim przy ul. Sportowej 2 oraz ul. Polana Lecha 1.

4. Miejsca, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji

Analizując potencjalne zagrożenia występujące na obszarach wodnych dla ich użytkowników w opracowaniu wskazano na terenie Barlineckiego Parku Krajobrazowego aktualne kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpeli (tj. miejsce służące miejscowym, turystom i wczasowiczom do rekreacji wodnej, zazwyczaj bez infrastruktury, w większości przypadków niestrzeżone), w tym miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli (wydzielone i oznakowane fragmenty wód powierzchniowych niebędące kąpieliskiem) oraz miejsca uprawiania sportów wodnych i rekreacji (wędkarstwo, kajakarstwo, korzystanie ze sprzętu wodnego).

Miejsca te wskazano na podstawie dostępnej literatury, informacji pozyskanych od lokalnych służb mundurowych, samorządów, ratowników WOPR obserwacji i wiedzy dotyczących działających w Parku ośrodków wypoczynkowych, gospodarstw agroturystycznych, wypożyczalni sprzętu wodnego oraz informacji własnych, identyfikując je jako potencjalnie zagrażające bezpieczeństwu osób wykorzystujących wody jezior i rzek do pływania, kąpeli, uprawiania sportu lub rekreacji.

Miejsca zidentyfikowane jako potencjalnie zagrażające bezpieczeństwu osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji

1. Jezioro Barlineckie - jezioro jest wyznaczone, jako jednolita część wód powierzchniowych jeziora o nazwie Barlineckie, kod: LW11025. Leży we wschodniej części Pojezierza Myśliborskiego, na wschodnim brzegu jeziora położone są ośrodki wypoczynkowe, miejskie kąpielisko i plaże.

Kąpieliska zarejestrowane przez Główny Inspektorat Sanitarny (<https://sk.gis.gov.pl/>) na akwenie Jezioro Barlineckie:

- a) Barlinek, ul. Sportowa 2 – Kąpielisko „Plaża Miejska”, kąpielisko strzeżone w sezonie.

Składa się z części lądowej czyli piaszczystej plaży o powierzchni ok. 3000 m² oraz części wodnej o powierzchni około 7 350 m². Część wodna kąpieliska ograniczona pomostem od otwartych wód jeziora posiada dwie strefy do kąpiel: -dla nieumiejących pływać- od brzegu do żółtych boi; oraz dla umiejących pływać- od brzegu do boi czerwonych. Dno jeziora w miejscu kąpieliska jest równe i piaszczyste. Strefa tzw. brodzika dla dzieci jest wydzielona od pozostałej części kąpieliska. Pomost w kształcie litery "C" posiada drabinki zejściowe do wody.

- b) Barlinek, Polana Lecha 1 – Kąpielisko „Janowo”, kąpielisko strzeżone

Teren kąpieliska wykorzystywany jest rekreacyjnie, posiada wypożyczalnię kajaków, łódzie wędkarskie. Na terenie kąpieliska zlokalizowany jest pomost. Plaża jest piaszczysta.

2. Jezioro Okunie (Okunino) - jezioro nie jest wyznaczone, jako jednolita część wód powierzchniowych jeziora. Jest to jezioro śródleśne. Nie posiada dopływów, a odpływ jest okresowy. W przeszłości wody jeziora zostały spiętrzone na odpływie, co spowodowało połączenie się głównego akwenu z pobliskim jeziorkiem i utworzenie zatoki w zachodniej części jeziora Okunino. Odprowadzenie wody do rzeki Santocznej następuje dopiero po znacznym podniesieniu lustra wody do poziomu mnicha przelewowego na wschodnim brzegu jeziora. Nad północno-wschodnim brzegiem jeziora, obok leśniczówki, znajduje się Kąpielisko Okno z polem biwakowym, bez pomostu, wyposażone w ławki i wiaty..
3. Pozostałe jeziora Barlineckiego Parku Krajobrazowego - przedstawione w zestawieniu jezior w tab. 1 - są wykorzystywane na potrzeby rekreacji (wędkarstwo, rekreacja wodna) okazjonalnie i przez miejscową ludność. W większości są to jeziora śródleśne.
4. Molo przy ośrodku Wczasowym Pomorskiej Akademii Medycznej (52.985162, 15.226522) – miejsce rekreacyjne z pomostem.
5. Dzika plaża przy cmentarzu komunalnym (52.984278, 15.211159) – zwyczajowo przyjęta bez stworzonej infrastruktury.

6. Pomost przy Polanie Lecha (52.983910, 15.229886) – stworzona infrastruktura – ławki, wiaty itp.).
7. Pomost w Moczkuwie (52.972779, 15.194253) – stworzona infrastruktura – ławki, wiaty).
8. Sitno Moczydelskie – plaża z czynnym w sezonie polem namiotowym.
9. Jezioro Duży Pełcz – dzikie kąpielisko mieszczące się w miejscowości Krzynki – teren dzikiej plaży zabezpieczony jest ogrodzeniem, zakwalifikowany i oznaczony jako pole biwakowe, zagospodarowane – parking, miejsce na ognisko, wc, ławki.
10. Jezioro Głębokie – zlokalizowane na terenie Leśnictwa Płotno, pomiędzy miejscowościami Równo – Lutówko, w gminie Barlinek – jest to miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli przez miejscową ludność.
11. Jezioro Karskie Wielkie - jezioro jest wyznaczone, jako jednolita część wód powierzchniowych jeziorna o nazwie Karskie Wielkie, kod: LW10937. Jezioro zlokalizowane w otulinie Barlineckiego Parku Krajobrazowego. Dominuje tu krajobraz rolniczy. Nad jeziorem znajduje się miejscowość Karsko. Na jego południowym brzegu zlokalizowany jest ośrodek wypoczynkowy oraz niewielkie pole biwakowe i plaża usytuowana jest na północnym brzegu jeziora.

5. Identyfikacja zagrożeń na obszarach wodnych Barlineckiego Parku Krajobrazowego

Natężenie ruchu turystycznego oraz zagęszczenie osób przebywających na terenie Barlineckiego Parku Krajobrazowego nie jest tak wysokie jak w Parkach, gdzie warunki do uprawiania sportu i rekreacji w zakresie turystyki wodnej są bardziej dogodne. Podobnie, jak na większości takich obszarów największe natężenie ruchu turystycznego i zagęszczenie osób przebywających nad wodami i korzystających ze sprzętów wodnych, kąpieli oraz innych form rekreacji czy sportów wodnych przypada na miesiące letnie, sezon urlopowy, wakacje, jak również pogodne dni wiosenne oraz jesienne. W miesiącach zimowych sporadycznie pojawiają się grupy morsujące. Stopień zagrożenia wzrasta wprost proporcjonalnie do intensywności użytkowania obszarów wodnych Parku. Zidentyfikowane zagrożenia dla rekreacji wodnej są powszechne i potencjalnie mogą występować nad każdym zbiornikiem wodnym/ciekiem, wykorzystywanym na takie potrzeby.

BĄDŹ BEZPIECZNY NAD WODĄ

nie skacz do wody w nieznanym miejscu

załóż kapok na łódce, kajaku i rowerze wodnym

 	nie wbiegaj rozgrzany do wody		nigdy nie wchodzi do wody po alkoholu lub środkach odurzających
 	nie wypływaj na materacu daleko od brzegu		pływaj tylko w wyznaczonych miejscach
	nie wchodzi do wody bezpośrednio po posiłku		stosuj się do poleceń ratownika

rcb.gov.pl
 @RCB_RP
 @rzadowecentrumbezpieczenstwa
 @rcbgovpl
 Rządowe Centrum Bezpieczeństwa

Zidentyfikowane zagrożenia dla osób korzystających z kąpeli:

- utonięcie,
- zasałbnięcie,
- skaleczenia,
- urazy,
- nadmierne oziębienie organizmu,
- wstrząs termiczny,
- skurcze,
- wiry,
- nieznaną topografię i głębokość dna akwenu,
- zimne prądy,
- nagłą zmianę warunków atmosferycznych i na wodzie.

Zagrożenia te wynikają z:

- braku umiejętności pływania,
- przeceniania swoich umiejętności pływackich,
- przeceniania swoich sił i umiejętności,
- pływania pod wpływem alkoholu i/lub środków odurzających,
- wchodzi do wody pomimo przeciwwskazań zdrowotnych,
- skakania do nieznanego wody,
- nieodpowiedniej zabawy,
- kąpeli w miejscach zarośniętych roślinnością wodną,

- kąpeli w miejscach do tego nieprzeznaczonych,
- podpływania do zakotwiczonych lub poruszających się jednostek pływających.

Zidentyfikowane zagrożenia dla osób poruszających się obiektami pływającymi bądź unoszącymi się na wodzie:

- utrata panowania nad jednostką,
- kolizja z innymi jednostkami pływającymi,
- kolizja z osobami pływającymi,
- kolizja z osobami korzystającymi z kąpeli,
- kolizja z brzegiem akwenu,
- wypadnięcie za burtę/zsuniecie się z obiektu unoszącego się na wodzie,
- zalanie wodą pokładu jednostki,
- unieruchomienie przez roślinność wodną,
- wpłynięcie na mieliznę,
- pożar jednostki.

Zagrożenie te wynikają z:

- niedostatecznych umiejętności sterowania jednostką,
- wykonywania ryzykownych manewrów,
- niedostosowania obciążenia obiektów pływających do ich stanu technicznego oraz aktualnych warunków pogodowych,
- słabej wiedzy na temat batymetrii akwenu,
- występowania nieoznaczonych miejsc niebezpiecznych dla żeglugi – mielizn i przedmiotów zanurzonych, w tym wbitych w dno kołków służących do rozpinania sieci rybackich bądź cumowania łodzi wędkarskich,
- złego stanu zdrowia osoby sterującej jednostką bądź pozostawania tej osoby pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- niekorzystnych warunków pogodowych (szkwałów, silnego falowania, wyładowań atmosferycznych),
- braku odpowiednich środków bezpieczeństwa, w szczególności indywidualnych środków wypornościowych: kamizelek ratunkowych lub asekuracyjnych, a w przypadku większych jednostek – także kół ratunkowych i gaśnic.

Zidentyfikowane zagrożenia dla osób nurkujących z użyciem aparatów tlenowych:

- utonięcie,
- zasłabnięcie,
- skaleczenia,
- urazy,
- nadmierne oziębienie organizmu,
- wstrząs termiczny,

- skurcze,
- wiry,
- zimne prądy,
- nieznaną topografię dna,
- występowania w wodzie obiektów zagrażających unieruchomieniu pływaka pod wodą, w szczególności zatopionych sieci rybackich,
- brak odpowiedniej widoczności.

Zagrożenia te wynikają z:

- niewłaściwej obsługi sprzętu do nurkowania,
- niedostatecznych kwalifikacji i praktyki nurkowej,
- przeceniania swoich sił i umiejętności,
- pływania pod wpływem alkoholu i/lub środków odurzających,
- wchodzenia do wody pomimo przeciwwskazań zdrowotnych,
- nurkowania w nieznanym wodzie,
- nieodpowiedniej zabawy,
- nurkowania w miejscach zarośniętych roślinnością wodną,
- nurkowania w miejscach do tego nieprzeznaczonych,
- podpływania do zakotwiczonych lub poruszających się jednostek pływających,
- nieprawidłowej oceny warunków wpływających na bezpieczeństwo nurkowania, w tym widoczności pod wodą,
- przekraczania maksymalnej głębokości nurkowania wynikającej z posiadanych kwalifikacji.

Zidentyfikowane zagrożenia dla osób przebywających na lodzie:

- wpadnięcie do wody wskutek poślizgu lub załamania lodu,
- utonięcie,
- zaślabnięcie,
- skaleczenia,
- urazy,
- nadmierne oziębienie organizmu,
- wstrząs termiczny,
- skurcze,
- wiry,
- zimne prądy.

Zagrożenia te wynikają z:

- braku wiedzy na temat aktualnej grubości lodu umożliwiającego bezpieczne uprawianie wędkarstwa i sportów zimowych,

- załamania się pokrywy lodowej pod ciężarem osoby wchodzącej na zbyt cienki lód, w szczególności w rejonach dopływu i odpływu wód powierzchniowych oraz obszarów źródliskowych,
- załamania się pokrywy lodowej po wjeździe na lód, wbrew obowiązującym zakazom, samochodem, ciągnikiem lub quadem,
- braku sprzętu asekuracyjnego umożliwiającego wyjście na lód,
- nieodpowiedniej zabawy,
- niewłaściwego dla warunków pogodowych ubrania, skutkującego wyziębieniem organizmu, możliwością powstawania odmrożeń lub zamarznięcia, zwłaszcza w sytuacji pozostawania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

6. Dostęp do służb oraz podmiotów uprawnionych i współpracujących w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego na wodach i terenach przywodnych w Barlineckim Parku Krajobrazowym

Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych definiuje ratownictwo wodne jako prowadzenie działań ratowniczych, polegających w szczególności na organizowaniu i udzielaniu pomocy osobom, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym. Zgodnie z ustawą ratownictwo wodne mogą wykonywać podmioty, które uzyskały zgodę ministra właściwego do spraw wewnętrznych na wykonywanie ratownictwa wodnego oraz wpis do rejestru jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne.

Z informacji uzyskanych od lokalnych samorządów, służb mundurowych oraz podmiotów uprawnionych do zapewnienia bezpieczeństwa na obszarach wodnych można stwierdzić, iż dostęp do służb ratowniczych na obszarach wodnych Barlineckiego Parku Krajobrazowego jest odpowiedni.

Teren Barlineckiego Parku Krajobrazowego to obszar działań ratowniczych na wodzie i obszarach przywodnych Powiatowego Oddziału WOPR w Choszcznie oraz Powiatowego Oddziału WOPR w Myśliborzu. Ponadto na omawianym obszarze funkcjonuje Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Choszcznie, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Myśliborzu, Komenda Powiatowa Policji w Choszcznie i Komenda Powiatowa Policji w Myśliborzu.

W oparciu o art. 4 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 18 sierpnia 2011r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych policjanci Komendy Powiatowej Policji w Choszcznie pełniący służbę patrolową obejmują nadzorem miejsca niebezpieczne, w tym miejsca zwyczajowo wykorzystywane do kąpielii. W okresie letnim policjanci prowadzą kontrolę w tych rejonach, celem zapewnienia bezpieczeństwa przebywających tam osób, dokonują identyfikacji miejsc pod kątem występowania zagrożeń dla bezpieczeństwa osób

wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji w oparciu o art., 4 ust. 1 cytowanej ustawy.

Zgodnie z założeniami programu MSWiA „kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą” realizowane są działania edukacyjno – informacyjne dla dzieci i młodzieży dotyczące bezpiecznego wypoczynku nad wodą. Funkcjonariusze informują uczestników wypoczynku nad wodą jakich zasad należy przestrzegać oraz do kogo można zwrócić się o pomoc w przypadku wystąpienia zagrożenia. Na jeziorze Duży Pełcz w miejscowości Pełczyce swoją siedzibę ma Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, z którym w okresie letnim organizowane są wspólne służby. Ponadto w sezonie letnim na w/w jeziorze realizowane są patrole na łodzi policyjnej z udziałem policjanta z PP Pełczyce. Mają one na celu zapewnienie bezpieczeństwa nie tylko na plaży miejskiej ale także na całym akwenu łącznie z plażą niestrzeżoną.

W gminie Nowogródek Pomorski jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Karsku jest wyposażona w łódź motorową i przeszkoloną w zakresie realizacji działań ratowniczych niezbędnych do ratowania życia i zdrowia załogę, w związku z czym istnieje możliwość udziału w akcjach ratunkowych na obszarach wodnych.

7. Kontakty pomocne w razie zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia lub życia osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Barlineckiego Parku Krajobrazowego

112	nr alarmowy obowiązuje na terenie całej Unii Europejskiej
997	policja
998	straż pożarna
999	pogotowie ratunkowe
601 100 100	nr alarmowy WOPR

Bądź bezpieczny nad wodą

	Nigdy nie wchodź do wody po alkoholu i środkach odurzających		Nie wbiegaj do wody rozgrzanym
	Nie skacz do wody w nieznanach miejscach		Nie wypływaj na materacu daleko od brzegu
	Pływaj tylko w miejscach do tego wyznaczonych		Nie pływaj bezpośrednio po posiłku
	Stosuj się do poleceń ratownika		Założ kapok na łódce, kajaku i rowerze wodnym
Telefon alarmowy 112		rcb.gov.pl	

Literatura:

1. Jasnowski M., Ćwikliński E. 1977. Iński Park Krajobrazowy. Dokumentacja podstawowa. Zakład Botaniki. Instytut Ekologii i Ochrony Środowiska. Akademia Rolnicza. Szczecin, 1977
2. Domian G. 2005. Materiały do planu ochrony Ińskiego Parku Krajobrazowego.
3. Choiński A. Katalog Jezior Polski. Część pierwsza: Pojezierze Pomorskie. Wydawnictwo Naukowe UAM. Poznań, 1991.
4. Zalewski T., Adamczyk M., Kurylczyk A., Olejniczak R., Reperowicz W. 2019. Raport 2019 - Stan bezpieczeństwa wodnego w województwie zachodniopomorskim. Papirex. Szczecin, 2019.
5. Serwis Kąpieliskowy - Główny Inspektorat Sanitarny – gis.gov.pl
6. Hydroportal - ISOK
7. Geoportal.gov.pl
8. <https://rcb.gov.pl>